

III. ПРОБЛЕМИ СУДОУСТРОЮ, ПРОКУРАТУРИ ТА АДВОКАТУРИ

Косткіна Ю. О.,
кандидат юридичних наук,
помічник-консультант
народного депутата України
ORCID: 0000-0002-6813-5871

УДК 347.965.1

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ ЯК КВАЗІСУДОВОГО ОРГАНУ

Анотація. У результаті проведення судової реформи 2016 року Вищу раду юстиції було реорганізовано у Вищу раду правосуддя, правовий статус якої кардинально змінився у порівнянні із її правопередницею. Розширення компетенції ВРП та запровадження чинним законодавством України абсолютно нових процедур оскарження рішень ВРП та її структурних підрозділів породило наукову дискусію щодо визначення правового статусу ВРП як квазісудового органу.

Метою статті є дослідження питання про те, чи є Вища рада правосуддя квазісудовим органом.

Проаналізувавши законодавчу базу, автор дійшов висновку, що перш ніж відносити Вищу раду правосуддя до квазісудових органів, необхідно проаналізувати практику Європейського суду з прав людини та стандарти, закріплені у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Зокрема, проведений аналіз дав змогу визначити наступні критерії поняття «суд», що вироблені міжнародною практикою, а саме: незалежність та безсторонність; наділення учасників процесуальними гарантіями захисту; наявність у вищих інстанціях повноважень виправити недоліки, виявлені на попередніх стадіях процесу.

З огляду на ґрунтовний аналіз практики Європейського суду з прав людини автор дійшов висновку, що визначати Вищу раду правосуддя квазісудовим органом ще передчасно, адже не зважаючи на те, що законодавством України передбачено чіткий процес розгляду справ Дисциплінарними палатами та ВРП, а також наявність змагальних прав та процесуальних гарантій захисту своїм правам у сторін процесу, законодавством України не забезпечено належним чином розмежування функцій ініціювання дисциплінарного провадження стосовно судді, власне дисциплінарного провадження і прийняття рішення про звільнення судді, як це вимагається Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Крім того, ВРП все ще не є в достатній мірі незалежним та неупередженим органом, який користується високим рівнем довіри зі сторони громадськості.

Ключові слова: Вища рада правосуддя, квазісудовий орган, суд, Європейський суд з прав людини.

Постановка проблеми. Судова влада в Україні зазнала значних змін у результаті проведення судової реформи 2016 року, яка була спрямована на повернення довіри до судової гілки влади з боку громадськості, забезпечення справедливого, безстороннього та неупередженого відправлення правосуддя в Україні, підвищення гарантій ефективного судового захисту, приведення етичних та професійні стандартів судочинства у відповідність до міжнародних стандартів, що є важливою гарантією забезпечення верховенства права, законності та захисту прав і свобод кожної людини та громадянина, ефективної боротьби з корупцією, залучення до України іноземних інвестицій тощо. В рамках проведення судової реформи було запроваджено низку новацій, спрямованих на побудову дійсно незалежної та автономної судової системи в Україні.

У процесі проведення реформування судової влади Вищу раду юстиції було реорганізовано в якісно новий орган – Вищу раду правосуддя (далі – ВРП), – державний орган, який охоплює низку надзвичайно важливих повноважень, спрямованих на забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів (ЗУ «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», частина перша статті 131, пункт 16 перехідних положень Конституції України¹ (в редакції від 30.09.2016), ЗУ «Про Вищу раду правосуддя»²).

ВРП є головним органом, покликаним забезпечити незалежність судової гілки влади, відтак наділений широким обсягом повноважень у сфері кадрово-

го забезпечення судів та кар'єри судів, зокрема, вносить подання про призначення судді на посаду; ухвалює рішення стосовно порушення суддею чи прокурором вимог щодо несумісності; забезпечує здійснення дисциплінарним органом дисциплінарного провадження щодо судді; утворює органи для розгляду справ щодо дисциплінарної відповідальності суддів; розглядає скарги на рішення відповідних органів про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора; ухвалює рішення про звільнення судді з посади; надає згоду на затримання судді чи утримання його під вартою чи арештом; ухвалює рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя; вживає заходів щодо забезпечення авторитету правосуддя та незалежності суддів; ухвалює рішення про переведення судді з одного суду до іншого, рішення про відрядження судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації; ухвалює рішення про припинення відставки судді тощо.

Мета статті. Розширення компетенції ВРП у порівнянні із ВРЮ та запровадження чинним законодавством України абсолютно нових процедур оскарження рішень ВРП та її структурних підрозділів породило наукову дискусію щодо визначення правового статусу ВРП як квазісудового органу. Тому виникла необхідність дослідити зазначене питання більш детально.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливу увагу окремим аспектам правового статусу та організації діяльності ВРЮ (правонаступницею якої стала ВРП) приділяли такі вчені, як О.В. Білова, М.Й. Вільгушинський, О.В. Гончаренко, В.В. Городовенко, В.В. Долежан, В.О. Євдокимов, О.В. Закропівний, О.М. Іванець, Р.В. Ігонін, І.В. Камінська, С.В. Ківалов, В.М. Колесниченко, В.В. Крижанівський, Р.О. Куй-

¹ Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. База даних Законодавство України / ВР України. <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr/page>> дата звернення 25.03.2019.

² Про Вищу раду правосуддя: Закон від 21.12.2016 № 1798-VIII. База даних Законодавство України / ВР України. <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-1925.03.2019>> дата звернення 25.03.2019.

біда, О.П. Кучинська, В.М. Лаговський, С.Р. Леськів, М.І. Мельник, Л.М. Москвич І.В. Назаров, М.А. Погорецький, В.Ф. Погорілко, С.В. Подкопаєв, О.Л. Польовий, О.І. Потильчак, С.В. Прилуцький, І.Г. Русакова, О.В. Саленко, А.О. Селіванов, С.О. Халюк, О.З. Хотинська-Нор, А.В. Шевченко, В.І. Шишкін, О.Г. Яновська та інші вітчизняні вчені.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Чинне законодавство України не містить визначення поняття «квазісудовий орган», в той же час наука активно використовує зазначене поняття для позначення органів, які не є судами за своєю суттю, проте на яких покладено виконання, поряд із іншими, також і судової функції. Вчені наголошують, що в розумінні статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод¹ будь-який орган може бути визнаний судом за умови, що такий орган є незалежним і дотримано гарантій справедливого судового розгляду.

С.В. Прилуцький відносить ВРП до квазісудових органів, обґрунтовуючи свою позицію тим, що ВРП наділена спеціальними судовими повноваженнями у сфері юстиції та здійснює функцію судового контролю². На думку С.В. Прилуцького, судова функція ВРП передусім пов'язана з питаннями професійної відповідальності суддів та прокурорів. При цьому цей конституційний орган діє як суд першої, апеляційної та ревізійної

інстанції, а також забезпечує судовий контроль під час досудового розслідування³.

Крім того, прихильником розширювального тлумачення поняття «суд» є М. Магрело⁴. Зокрема, науковець посилається на Зауваження загального характеру № 32 Комітету ООН з прав людини, в яких закріплено, що «суд означає – незалежно від найменування – орган, створений на основі закону, незалежний від виконавчої та законодавчої гілок влади або такий, що в конкретних випадках користується судовою незалежністю при прийнятті рішень з правових питань у спорах, судових за своїм характером»⁵. З огляду на зазначене судом може визначатися будь-який орган, якщо він відповідає критеріям незалежності та повноти юрисдикції.

Є також і противники концепції віднесення ВРП до квазісудових органів, які переконані, що громадянам має бути гарантований повний судовий розгляд саме справжнім, а не квазісудом^{6, 7}, які обґрунтовують свою позицію практикою ЄСПЛ, зокрема, правовою позицією, висловленою у справі «Олександр Волков проти України», яким було визнано порушення Україною приписів статей 6, 8, 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а саме забезпечення права на апеляційний перегляд справи та на касаційне оскарження судового рішення.

¹ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 04.11.1950. База даних Законодавство України / ВР України. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004> дата звернення 25.02.2019.

² С. Прилуцький 'Судові повноваження Вищої ради правосуддя: правове регулювання та перспективи вдосконалення' (2017) *Акт. п.т. крим. права, процесу і криміналістики, удоск. діяльн. суд. і правоохор. систем. Северодонецьк* 315–316.

³ Там само. 315.

⁴ М. Магрело 'Автономна концепція поняття «суд» як основа інституту справедливого суду' (2013) 2 *Вісник Академії адвокатури України*. 70–77; С. Прилуцький 'Судові повноваження Вищої ради правосуддя: правове регулювання та перспективи вдосконалення' (2017) *Акт. п.т. крим. права, процесу і криміналістики, удоск. діяльн. суд. і правоохор. систем. Северодонецьк* 315–316.

⁵ М. Магрело 'Автономна концепція поняття «суд» як основа інституту справедливого суду' (2013) № 2 *Вісник Академії адвокатури України* 70–77.

⁶ І. Григорьев, 'Дали себе совет' (2016) 38(1284) *Закон и бизнес* <http://zib.com.ua/ru/print/125592-visshiy_sovet_pravosudiya_mozhet_prevratitsya_iz_kollezialno.html> дата обращения 25.02.2019.

⁷ В. Веремко, 'К дисциплинарной ответственности будет привлекать «квазисудебный» орган, со всеми последствиями' (2016) 29(1275) *Закон и бизнес* <http://zib.com.ua/ru/124749-k_disciplinarnoy_otvetstvennosti_sudey_budet_privlekat_kvazi.html> дата обращения 25.02.2019.

На нашу думку, відповідаючи на питання чи є ВРП квазісудовим органом, варто дослідити права та обов'язки учасників провадження у ВРП, порядок оскарження її рішень тощо, а також проаналізувати рішення ЕСПЛ «Олександр Волков проти України».

Так, статтею 57 ЗУ «Про Вищу раду правосуддя» передбачено порядок оскарження рішення цього органу про звільнення судді з посади. Під час дослідження питання перше, що впадає в око, це те, що право на оскарження та процедура його реалізації залежить від підстави звільнення судді, відтак можна виокремити загальний порядок оскарження та спеціальний.

Так, за загальним правилом рішення ВРП можуть бути оскаржені до Верховного Суду (стаття 35 ЗУ «Про Вищу раду правосуддя»), який у такому випадку виступає як суд першої інстанції (частина четверта статті 22 Кодексу адміністративного судочинства України)¹. Рішення про звільнення судді з посади у зв'язку із неспроможністю виконувати повноваження за станом здоров'я, порушенням суддею вимог щодо несумісності, поданням заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням може бути оскаржене та скасоване на загальних підставах, визначених законодавством України, протягом 30 днів з дня його ухвалення (стаття 126 Конституції України, стаття 35 ЗУ «Про Вищу раду правосуддя»).

Спеціальний порядок оскарження передбачений для оскарження рішень ВРП про звільнення з посади у зв'язку із вчиненням істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді; незгодою на переведення до іншого суду у разі

ліквідації чи реорганізації суду, в якому суддя обіймає посаду; порушенням обов'язку підтвердити законність джерела походження майна (стаття 126 Конституції України). Особливістю зазначеного порядку оскарження є вичерпний перелік підстав для оскарження, а саме:

1) якщо рішення прийняте неповноважним складом ВРП;

2) якщо рішення не підписане будь-яким із її членів;

3) коли суддя не був належним чином повідомлений про засідання;

4) коли рішення не містить посилення на підстави та мотиви звільнення судді (стаття 57 ЗУ «Про Вищу раду правосуддя»).

Деякі експерти звертають увагу, що за такої процедури особи фактично позбавляються можливості оскаржити дії ВРП у судовому порядку². Недосконалість виписаної процедури оскарження рішень ВРП у зазначених випадках полягає в тому, що скарги фактично позбавляються права на апеляційне оскарження рішення ВРП та касаційний перегляд, що порушує основну засаду судочинства – забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках – на касаційне оскарження судового рішення (пункт 8 частини першої статті 129 Конституції України). Фактично скажник зможе звернутися лише у виняткових випадках до Верховного Суду, причому саме як до суду першої інстанції (частина четверта статті 22 Кодексу адміністративного судочинства України³). З огляду на викладене можливість оскарження рішення ВРП вбачається примарною, адже навряд чи остання порушуватиме формальні вимоги, передбачені законодавством України.

У той же час передбачена чинним законодавством України процедура оскар-

¹ Кодекс адміністративного судочинства України: Закон від 06.07.2005 № 2747-IV. База даних Законодавство України / ВР України <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>> дата звернення 25.03.2019

² И Григорьев, 'Дали себе совет' (2016) 38(1284) *Закон и бизнес* <http://zib.com.ua/ru/print/125592-visshiy_совет_pravosudiya_mozhet_prevratitsya_iz_kollegialno.html> дата обращения 25.02.2019.

³ Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. База даних Законодавство України / ВР України <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>> дата звернення 25.03.2019

ження рішень ВРП, коли Дисциплінарна палата ВРП виступає ніби в ролі першої інстанції, а безпосередньо ВРП – апеляційної інстанції, створює підґрунтя для визнання ВРП квазісудовим органом. У зв'язку із цим виникає питання чи відповідають зазначені положення імперативним приписам частини першої і другої статті 124 Конституції України про те, що правосуддя в Україні здійснюють винятково суди. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються. Більше того, зазначені обставини можуть призвести в майбутньому до подання скарг на рішення ВРП до ЄСПЛ через порушення Україною статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод у зв'язку з обмеженням права на судовий захист. В аспекті зазначеного варто навести короткий опис рішення ЄСПЛ у справі «Олександр Волков проти України».

Дисциплінарна справа заявника розглядалася ВРЮ, яка встановила всі питання факту та права, в результаті чого направила два подання про звільнення заявника до ВРУ. Відповідні подання були розглянуті парламентським комітетом з питань правосуддя і в подальшому на пленарному засіданні ВРУ, на якому було ухвалене рішення про звільнення заявника. Обов'язкове для виконання рішення про звільнення заявника було згодом переглянute ВАСУ. Як зазначив ЄСПЛ, вирішуючи справу заявника та виносячи обов'язкове для виконання рішення, ВРЮ, парламентський комітет та пленарне засідання парламенту разом виконували функцію суду. Розглянувши скаргу заявника, ЄСПЛ визнав неправомірним звільнення з посади судді ВСУ О. Волкова та таким, що порушує положення з огляду на те, що його справа не розглядалася «незалежним та безстороннім судом»; провадження у ВРЮ було несправедливим у зв'язку з тим, що воно не здійснювалося згідно з процедурою, передбаченою націо-

нальним законодавством, яке закріплює низку важливих процесуальних гарантій, включаючи строки застосування дисциплінарних стягнень; його справа не розглядалася «судом, встановленим законом»; відсутність у ВАСУ достатніх повноважень для розгляду актів, ухвалених ВРЮ, суперечила «праву на суд» скажника тощо. Більше того, ЄСПЛ акцентував увагу на тому, що перегляд справи заявника ВАСУ був недостатнім та не міг виправити всіх недоліків процедурної несправедливості, наявних на попередніх стадіях національного процесу, адже відповідно до чинного в той час законодавства України ВАСУ не був уповноважений винести постанову про поновлення судді на посаді, крім того ЄСПЛ визнав, що ВАСУ не розглянув належним чином аргументи заявника.

З огляду на викладене вважаємо, що вирішуючи питання про те, чи є ВРП квазісудовим органом чи ні, варто визначитись чи відповідає зазначений орган усім критеріям поняття «суд», що вироблені міжнародною практикою, а саме: незалежність та безсторонність; наділення учасників процесуальними гарантіями захисту; наявність у вищих інстанцій повноважень виправити недоліки, виявлені на попередніх стадіях процесу (наприклад, право поновити особу на посаді).

De jure ВРП відповідає наведеним критеріям, зокрема, ВРП є незалежним органом, більшу половину складу якої складають судді обрані самими суддями, учасники провадження у ВРП наділені процесуальними гарантіями захисту, зокрема, право суддів та прокурорів мати захисника; учасники дисциплінарної справи мають право подавати докази, надавати пояснення, заявляти клопотання про виклик свідків, ставити запитання учасникам дисциплінарної справи, висловлювати заперечення, заявляти інші клопотання або відводи, ознайомлюватись з матеріалами справи тощо. При цьому доповідач не бере участі в ухваленні відповідного рішення дисциплінарною палатою. Крім того, статтею 51 ЗУ «Про Вищу раду

правосуддя» встановлено заборону для членів дисциплінарної палати, крім доповідача, брати участь у розгляді на пленарному засіданні ВРП скарги на рішення відповідної дисциплінарної палати. З огляду на це можна дійти висновку, що в розумінні статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод Дисциплінарна палата ВРП та пленарне засідання ВРП є самостійними органами, уповноваженими розглядати справи про дисциплінарні порушення суддів.

Разом із тим неможливо поки в повну міру оцінити чи дійсно цей орган є незалежним та неупередженим, адже ВРП до цього часу діяла у попередньому складі (у складі ВРЮ). Незважаючи на те, що протягом останніх трьох місяців до ВРП було обрано 9 нових членів: 4 було обрано на Всеукраїнському з'їзді суддів¹, ще по 2 члени обрали делегати конференції прокурорів² і з'їзду адвокатів³ та 1 члена від з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ⁴, у суспільстві точилися гострі дискусії щодо їх незалежності та неупередженості. Наприклад, громадські організації Автомайдан, Центр протидії корупції, Трансперенсі Інтернешнл Україна, Фундація DEJURE закликали представників юридичних вищих навчальних закладів відмовитися від обрання членів ВРП на з'їзді 28 лютого 2019 року та провести повторне висування кандидатів до ВРП, обґрунтовуючи свою позицію тим, що «серед

кандидатів до складу ВРП від наукового середовища не було жодного, чия доброчесність, незалежність чи готовність боротися за очищення судової влади не викликала б сумніву»⁵. Тому говорити про повну незалежність та неупередженість ВРП ще передчасно.

Крім того, про певні недоліки нормативного регулювання процедури оскарження рішень ВРП наголошують вже сьогодні. Слушною вважаємо позицію, висловлену з цього приводу суддею Апеляційного суду Литви Артурасом Дрюкасом: «Дискусія має вийти за межі визнання чи невизнання ВРП квазисудовим органом. Адже в будь-якому разі не може обмежуватися право на захист особи, яка потрапила до поля зору цього органу. Адже невідомо, як можна встановити обґрунтованість і законність рішення «квазисуду», якщо Верховний Суд не розгляне факти та питання права? Тому в законі слід було б передбачити, що судді ВС повинні перевірити підстави та міру покарання»⁶.

Крім того, ЄСПЛ у рішенні «Олександр Волков проти України»⁷ сформулював правову позицію щодо необхідності розмежування функцій ініціювання дисциплінарного провадження стосовно судді, власне дисциплінарного провадження і прийняття рішення про звільнення судді з посади з тим, щоб розгляд справи відповідав вимогам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. У той же час у визначених законодавством України випадках дис-

¹ Ukrinform, <<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2604944-zizd-suddiv-obrav-cotiroh-novih-cleniv-VRP.html>> дата звернення 25.02.2019.

² 'З'їзд прокурорів обрав двох нових членів Вищої ради правосуддя' *LB.ua* <https://ukr.lb.ua/news/2018/12/20/415537_zizd_prokuroriv_obrav_dvoh_novih.html> дата звернення 25.02.2019.

³ UNIAN, <<https://www.unian.ua/politics/10448580-z-jizd-advokativ-obrav-chlenami-VRP-grechivskogo-i-malovackogo.html>> дата звернення 25.02.2019.

⁴ 'Укращение строптивых' (2016) *Закон и бизнес* <https://zib.com.ua/ua/136943-stalo_zrozumilo_chomu_naukovci_tak_zatyagnuli_z_viborom_chle.html> дата звернення 25.02.2019.

⁵ 'Закликаємо навчальні заклади висунути інших кандидатів до Вищої ради правосуддя' Transparency International <<https://ti-ukraine.org/news/gromadski-organizatsiyi-zaklykaly-navchalni-zaklady-vysunuty-inshyh-kandydativ-do-skladu-vyshhoi-rady-pravosuddya/>> дата звернення 25.02.2019.

⁶ В Веремко, 'К дисциплінарної ответственности будет привлекать «квазисудебный» орган, со всеми последствиями' (2016) 29(1275) *Закон и бизнес* <http://zib.com.ua/ru/124749-k-disciplinarnoy_otvetstvennosti_sudey_budet_privlekat_kvazi.html> дата звернення 25.02.2019.

⁷ Справа «Олександр Волков проти України»: заява № 21722/11. Європейський суд з прав людини, рішення від 09.01.2013. База даних Законодавство України / ВР України. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_947>

циплінарна палата ВРП має право самостійно ініціювати дисциплінарне провадження щодо судді, розглянути справу та прийняти рішення про застосування дисциплінарного стягнення у вигляді подання про звільнення судді з посади, яке в подальшому розглядається ВРП з метою прийняття остаточного рішення. Незважаючи на те, що дисциплінарна палата ВРП та ВРП не розглядаються як один орган, можуть виникнути питання щодо відповідності визначеної законодавством України процедури розгляду та прийняття рішення про звільнення судді з посади європейським стандартам, зокрема приписам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод¹. Крім того, скаргник має право оскаржити рішення дисциплінарної палати у дисциплінарній справі до Вищої ради правосуддя за наявності дозволу Дисциплінарної палати на таке оскарження (абзац 2 частини першої статті 51 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»).

Висновки. Враховуючи викладені міркування, можемо підсумувати, що визначати ВРП квазісудовим органом ще передчасно, адже не зважаючи на те, що законодавством України передбачено чіткий процес розгляду справ Дисциплінарними палатами та ВРП, який безперечно наближений до процесуального порядку розгляду справ судом, а також наявність змагальних прав та процесуальних гарантій захисту своїх прав у сторін процесу, законодавством України не забезпечено належним чином розмежування функцій ініціювання дисциплінарного провадження стосовно судді, власне дисциплінарного провадження і прийняття рішення про звільнення судді, як це вимагається Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Крім того, ВРП все ще не є в достатній мірі незалежним та неупередженим органом, який користується високим рівнем довіри зі сторони громадськості.

REFERENCES

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

LEGISLATION

1. Konstytutsiia Ukrainy [The Constitution of Ukraine]: Zakon vid 28.06.1996 № 254k/96-VR <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vp/page>> data zvernennia 25.02.2019 (in Ukrainian).
2. Pro Vyschu radu pravosuddia [About the High Council of Justice]: Zakon vid 21.12.2016 № 1798-VIII. <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>> data zvernennia 25.02.2019 (in Ukrainian).
3. Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod [Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]: Mizhnarodnyi dokument vid 04.11.1950. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004> data zvernennia 25.02.2019 (in Ukrainian).
4. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy. [Code of Administrative Justice of Ukraine]: Zakon vid 06.07.2005 № 2747-IV <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>> data zvernennia 25.02.2019 (in Ukrainian).
5. Case of Alexander Volkov v. Ukraine (Application № 21722/11) European Court of Human Rights, judgment of 09.01.2013. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_947> data zvernennia 25.02.2019 (in Ukrainian).

BIBLIOGRAPHY

6. Prylutskyi S V 'Sudovi povnovazhennia Vyschoi rady pravosuddia: pravove rehuliuвання та perspektyvy vdoskonalennia'. [Judicial Powers of the High Court Justice: Regulation and Prospects for Improvement] Akt. pyt. krym. prava, protsesu i kryminalistyky, udosk. diialn. sud. i pravookhor. system. (2017) 315–316 (in Ukrainian).
7. M Mahrelo 'Avtonomna kontsepsiia poniattia «sud» yak osnova instytutu spravedlyvoho sudu' [An autonomous concept of the notion of «court» as the basis of the institution of a fair court] Visnyk Akademii advokatury Ukrainy (2013) 2. 70–77. (in Ukrainian).

¹ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Міжнародний документ від 04.11.1950. База даних Законодавство України / ВР України. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004> дата звернення 25.02.2019/

WEBSITES

8. Y Hryhorev 'Daly sebe sovet' [The Advice to Themselves was given] Zakon y byznes ot 17.09–23.09.2016 № 38 (1284) <http://zib.com.ua/ru/print/125592-visshiy_sovet_pravosudiya_mozhet_prevratitsya_iz_kollezialno.html> (in Russian).

9. 'Ukroshchenye «strotyvykh»' [Taming of the Shrew] Zakon y byznes ot 16.07–22.07.2016 29 (1275) <http://zib.com.ua/ru/124749-k_disciplinnoy_otvetstvennosti_sudey_budet_privlekat_kvazi.html> (in Russian).

10. Ukrinform, <<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2604944-zizd-suddiv-obrav-cotiroh-novih-cleniv-vrp.html>> (in Ukrainian).

11. 'Zizd prokuroriv obrav dvokh novykh chleniv Vyshchoi rady pravosuddia' [The congress of prosecutors chose two new members of the High Council for Justice] <https://ukr.lb.ua/news/2018/12/20/415537_zizd_prokuroriv_obrav_dvoh_novykh.html> (in Ukrainian).

12. UNIAN, <<https://www.unian.ua/politics/10448580-z-jizd-advokativ-obrav-chlenami-vrp-grechkiivskogo-i-malovackogo.html>> (in Ukrainian).

13. 'Stalo zrozumilo, chomu naukovtsi tak zvolikaly z vyborom chleniv VRP' [It became clear why scholars needed so long to choose the members of the HCJ] <https://zib.com.ua/ua/136943-stalo_zrozumilo_chomu_naukovci_tak_zatyagnuli_z_viborom_chle.html> (in Ukrainian).

14. Transparency International, <<https://ti-ukraine.org/news/gromadski-organizatsiyi-zaklykaly-navchalni-zaklady-vysunuty-inshyh-kandydativ-do-skladu-vyshhoyi-rady-pravosuddya/>> (in Ukrainian).

DISSERTATION

15. Kostkina Yu O, 'Pravovy status Vyshchoi rady pravosuddia' [The legal status of the Supreme Council for Justice] (dys. kand. yuryd. nauk, Kiev National University im. Tarasa Shevchenka. Kyiv, 2018) 264 (in Ukrainian).

Kostkina Yu,

Ph.D. in Law,

MP's Assistant in Verkhovna Rada of Ukraine

To the question of definition of the High Council of Justice as a quasi-judicial body.

As a result of the judicial reform in 2016, the Supreme Council of Justice was reorganized into the High Council of Justice, whose legal status has changed dramatically in comparison with its predecessor. The expansion of the competence of the High Council of Justice and the introduction of completely new procedures for appealing the decisions of the High Council of Justice and its structural units by the current legislation of Ukraine gave rise to a scientific discussion regarding the determination of the legal status of the High Council of Justice as a quasi-judicial body.

The purpose of this article is to investigate whether the High Council of Justice is a quasi-judicial body.

After analyzing the legal framework, the author came to the conclusion that it is necessary to analyze the practice of the European Court of Human Rights and the standards enshrined in the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms before assigning the High Council of Justice to quasi-judicial bodies. In particular, the analysis made it possible to determine the following criteria for the concept of «court», developed by international practice, namely: independence and impartiality; provision of participants with procedural safeguards; the ability of higher authorities to correct the deficiencies identified in the earlier stages of the process.

Taking into account a thorough analysis of the practice of the European Court of Human Rights, the author concluded that it was premature to define the High Council of Justice by a quasi-judicial body, since, despite the fact that the Ukrainian legislation provides for a clear process of reviewing cases by the Disciplinary Chambers and the High Council of Justice, as well as the existence of competing rights and procedural safeguards to protect their rights in the parties to the proceedings, the Ukrainian legislation did not properly ensure the delimitation of the functions of initiating disciplinary proceedings against a judge, in fact disciplinary proceedings and the decision to remove a judge, as required by the European Convention on Human Rights. In addition, the High Council of Justice is still not a sufficiently independent and impartial body with a high level of public confidence.

Key words: *High Council of Justice, quasi-judicial body, court, European Court of Human Rights.*

Стаття надійшла до редакції журналу 12.03.2019